

23 augusti 2003 15:24

Folkrörelsearkivet- en bortglömd skattkammare

De flesta känner nog inte till den lilla källarlokalen på Åsbogatan 48. Eller de historiska skatter den innehåller.

Av:

[Tove Stenberg](#)

Galleri: 5 bilder

ÄNGELHOLM. Historiens vingslag flaxar en rakt upp i ansiktet då man kliver in över tröskeln till den lilla lokalen. På en yta, inte mycket större än 30 kvadratmeter, trängs en del av stadens historia. Och då kanske först och främst delar av den lokala arbetarrörelsens historia.

Folkrörelsearkivet startade en gång i tiden för att rädda, samla och bevara de arkivhandlingar som producerats inom just arbetarrörelsen. På senare år har det tillkommit handlingar från exempelvis nykterhetsrörelsen och olika kulturella föreningar och därmed blivit ett folkrörelsearkiv.

1958 startades arkivet på initiativ av arkivarien Gunnar Rönnkvist och kommunpolitikern Anders Finné. Det är främst Rönnkvist som stått bakom uppbyggnaden av arkivet och är den som samlade in mycket av materialet som bevaras i lokalen idag.

I Hembygdsboken från år 2000 står det att 30-talet folkrörelseorganisationer är medlemmar och har material i källarlokalen. I mappar och pappkartonger syns namn som Sko- och läderarbetarnas förbund, Svenska grov- och fabriksarbetares förbund och Ängelholms kvartettsångare. Och snokar man runt kan man hitta allt från Verdandis gamla handskrivna protokoll från början av 1900-talet till en klippbok med tecknade Tage Erlander-karikatyrrer eller bilder från Unga Örnars julfest i början av 60-talet.

Sven Gunnar Nilsson är personen som idag, helt ideellt, sköter om arkivet och är den som håller öppet för allmänheten första tisdagen i månaden mellan 16 och 19.

Men några besökare har han inte haft på väldigt länge.

— Men de som tidigare kommit hit har blivit begeistrade, säger Sven Gunnar Nilsson och det är tydligt att han gärna visar upp "sitt" fina arkiv.

— Själv är jag här mer än de tre timmar i månadens som vi har öppet. Jag brukar bläddra i gamla protokoll och läser gamla tidningsurklipp. Som ängelholmare är sådant intressant för mig. Några som finns på gamla svartvita bilder förvarade här i arkivet möter jag på stan ibland.

Själv finns han också representerad i några av alla de handlingar som ligger och trängs i bokhyllorna. Som före detta bagare har han skrivit en del av protokollen då han var sekreterare för Livsmedelsarbetareförbundet.

Förutom 100 hyllmeter dokument som lämnats in för att sparas för eftervärlden kan man hitta annan kuriosa. På en vägg hänger hoprullade färgglada fanor. En turkosblå sådan daterad 1908 vittnar om tider då människor trängdes i första maj tågens led för att proklamera arbetarnas rättigheter.

I en hylla med arbetarlitteratur hittar jag boken "Kvinnans jämlikhet" från 1964 och läser att mannen inte längre skall ses som familjens överhuvud.

På en hylla syns en Hjalmar Branting-byst. På väggarna hänger inramade svartvita fotografier föreställande eminenta personer från Ängelholms forna folkrörelseelit och på en annan hylla trängs diabilder, videokassetter och en film för en gammal hederlig projektor.

Undrar just vad den filmen innehåller?

tove.stenberg@hd.se

Tel 042-842 36

Sidoartikel Folkrörelsearkivet

"Ekonomin är ett problem"

Folkrörelsearkivets framtid är oviss. Ekonomin är ett problem. Hyran betalas till 80 procent av kommunala bidrag. Resten är det tänkt att de förbund och organisationer som förvarar handlingar i arkivet skall stå för genom en medlemsavgift.

— Men många av organisationerna har ju upphört att existera och andra har uppgått i andra förbund som finns utanför kommunen, säger Kjell Rosén. Det har därför blivit svårare att få in medlemsavgifter.

— Vår önskan är egentligen att ingå i ett centralt kommunarkiv, men som det ser ut nu finns där inte plats.

För att klara hyran har man i år ansökt om utökat kommunstöd.

— Men egentligen skulle vi behöva anställa en arkivarie också som skulle kunna gräva i materialet och organisera upp arkivet.

I Lund härbärgerar Skånes Arkivförbund handlingar från orter i hela Skåne som inte har egna folkrörelsearkiv. En lösning skulle kunna vara att låta dem ta hand om allt material på Åsbovägen.

— Men det vill vi verkligen i sista hand. Vi vill kämpa för att behålla ängelholmsdokument i Ängelholm.